



**Republica Moldova**  
**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

**DECIZIE**

**DE INADMISIBILITATE**

*a sesizării nr. 68g/2023*

privind excepția de neconstituționalitate a  
articolului 305<sup>1</sup> alin. (4) din Codul de procedură penală

*(motivele de respingere a demersurilor referitoare la autorizarea finalizării  
urmăririi penale în lipsa învinuitului)*

CHIȘINĂU  
30 martie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,  
dlui Nicolae ROȘCA,  
dlui Serghei ȚURCAN,  
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,  
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 14 martie 2023,  
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,  
Având în vedere actele și lucrările dosarului,  
Deliberând la 30 martie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

## ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 305<sup>1</sup> alin. (4) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, în dosarul nr. 11r-502/2022, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău, format din dnii Ion Bulhac, Ghenadie Morozan și Ghenadie Lîsîi, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

### **A. Circumstanțele litigiului principal**

3. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află recursul formulat de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 17 noiembrie 2022, privind autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului.

4. În cadrul examinării recursului, dl avocat Lucian Rogac a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 305<sup>1</sup> alin. (4) din Codul de procedură penală.

5. Printr-o încheiere din 6 martie 2023, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

### **B. Legislația pertinentă**

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20  
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

### Articolul 23

#### Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

### Articolul 26

#### Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

### Articolul 291<sup>1</sup>

#### Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului

„(1) În cazul în care învinuitul se sustrage de la urmărirea penală sau locul aflării lui nu este stabilit în urma investigațiilor de căutare ori nu a fost posibilă înaintarea acuzării în conformitate cu prevederile art.282<sup>1</sup>, procurorul, prin ordonanță motivată, din oficiu sau la solicitarea organului de urmărire penală, dispune finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului, cu informarea apărătorului ales sau a avocatului care acordă asistență juridică garantată de stat, și înaintează un demers judecătorului de instrucție prin care solicită acordul pentru finalizarea urmăririi penale.

(2) Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal;

b) învinuitul se sustrage de la urmărirea penală sau locul aflării lui nu este stabilit și nu a fost posibilă asigurarea prezenței acestuia în fața organului de urmărire penală;

c) în privința învinuitului au fost dispuse investigații de căutare;

d) persoana pusă sub învinuire nu este minoră.

(3) Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului nu este permisă în raport cu alte infracțiuni decât cele specificate la alin.(2) lit.a), cu excepția cazurilor în care infracțiunile sunt comise de aceeași persoană care se sustrage de la urmărirea penală sau al cărei loc de aflare nu a fost stabilit și în privința căreia au fost dispuse

investigații de căutare, iar disjungerea va afecta negativ efectuarea deplină și obiectivă a urmăririi penale și a cercetării judecătorești.

(4) În cazul în care în aceeași cauză penală sunt mai mulți învinuiți, dintre care unul este anunțat în căutare și acesta a comis una dintre infracțiunile specificate la alin.(2) lit.a), procurorul poate dispune finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului care este anunțat în căutare. Urmărirea penală față de ceilalți învinuiți continuă conform procedurii generale.

#### Articolul 305<sup>1</sup>

##### Modul de examinare a demersurilor referitoare la autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului

„[...]”

(4) **În urma examinării demersului și a materialelor prezentate, judecătorul de instrucție adoptă o încheiere motivată privind respingerea demersului procurorului, în cazul în care nu sunt întrunite cerințele legale sau în cazul în care nu a fost demonstrat că învinuitul se sustrage de la urmărirea penală și acesta a fost anunțat în căutare, sau privind admiterea demersului procurorului. În încheierea judecătorului de instrucție se indică motivele de fapt și de drept invocate la respingerea sau admiterea demersului procurorului.**

[...]”

### ÎN DREPT

#### A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției afirmă că prevederile contestate nu reglementează cazurile în care judecătorul de instrucție poate admite sau respinge demersul referitor la autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului. Potrivit autorului, legislatorul a stabilit că judecătorul de instrucție pronunță o încheiere de respingere a demersului în cazul în care nu sunt întrunite „cerințele legale” fără să menționeze care sunt aceste cerințe.

9. În susținerea argumentelor sale, autorul excepției a invocat pretinsa încălcare a articolelor 20, 23 și 26 din Constituție.

#### B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

12. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul 305<sup>1</sup> alin. (4) din Codul de procedură penală. Curtea constată că aceste prevederi

au făcut anterior obiectul unei sesizări la Curtea Constituțională (a se vedea DCC nr. 138 din 29 septembrie 2022). Totuși, Curtea observă că, în prezenta cauză, autorul excepției a avansat critici de neconstituționalitate care nu au fost analizate anterior, *i.e.* omisiunea unei reglementări exprese a cazurilor în care judecătorul de instrucție poate admite sau respinge demersul referitor la autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinutului.

14. Curtea a stabilit în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei (HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv).

15. Excepția de neconstituționalitate au fost ridicată într-o cauză care are ca obiect un recurs formulat împotriva unei încheieri de autorizare a finalizării urmăririi penale în lipsa învinutului. Pentru că prevederile contestate reglementează soluțiile pe care le poate pronunța judecătorul de instrucție cu privire la demersul de autorizare a finalizării urmăririi penale în lipsa învinutului, Curtea admite că instanța de judecată le-ar putea aplica la soluționarea cauzei.

16. Autorul excepției a susținut pretinsa contrarietate a dispozițiilor contestate cu articolele 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] și 26 [*dreptul la apărare*] din Constituție.

17. Potrivit articolului 305<sup>1</sup> alin. (4) din Codul de procedură penală, după examinarea demersului de autorizare a finalizării urmăririi penale în lipsa învinutului și a materialelor prezentate, judecătorul de instrucție adoptă o încheiere motivată privind respingerea demersului procurorului, în cazul în care nu sunt întrunite cerințele legale sau în cazul în care nu s-a demonstrat că învinutul se sustrage de la urmărirea penală și acesta a fost anunțat în căutare, sau privind admiterea demersului procurorului, precizând motivele care stau la baza soluției.

18. Deși autorul excepției afirmă că legea nu prevede care sunt „cerințele legale” care trebuie întrunite pentru a putea autoriza finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului, Curtea constată că legislatorul a reglementat la articolul 291<sup>1</sup> alin. (2) condițiile care trebuie întrunite cumulativ pentru a putea finaliza urmărirea penală în lipsa învinutului (*e.g.* gravitatea infracțiunii comise, învinutul să nu fie minor etc.). Totuși, Curtea notează că acesta ridică, de fapt, o problemă de interpretare și de aplicare a legii procesual-penale.

19. Curtea reiterează că legislația procesual-penală nu poate să exceleze în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal procesual. O dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 44). Totuși, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această

competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 45).

20. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

### **DECIDE:**

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 305<sup>1</sup> alin. (4) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, în dosarul nr. 11r-502/2022, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președinte de ședință**

**Liuba ȘOVA**

*Chișinău, 30 martie 2023*

*DCC nr. 35*

*Dosarul nr. 68g/2023*